

Sevelim Sevilelim

— şaircesevmek · 08 Mayıs 2013

SEVELİM SEVİLELİM

Yunus Emre'yi anmak ve anlamak sanırım bu iki kelimedede saklı.

"Gelin tanış olalım,

İşi kolay kılalım,

Sevelim, sevilelim,

Dünya kimseye kalmaz."

Bütün ön yargılardan, sû-i zanlardan kurtulmaktır aslında tanış olmak. Tanımak ve tanışmak ne onurlu bir davranış ve Yunusça sevmek ve sevilme ne güzel şey, yaratılış gayesinin sırrı onda saklı "Yaratılanı severiz yaratandan ötürü" derken beşeriyetten ilahiyata uzanan bir sevginin kapılarını aralar Yunus, sonsuza değin akacak olan sevgi pınarını gösterir bizlere. Bu kapıdan girip, bu pınardan içebilmek ne güzel şey. Yunus Emre'nin sevgi pınarından ilk damlaları ikram ediyorum.

Dervişlik der ki bana

Sen derviş olamazsın

Gel ne deyeyim sana

Sen derviş olamazsın

Derviş bağı baş gerek

Gözü dolu yaş gerek

Koyundan yavaş gerek

Sen derviş olamazsın

.....

Büyük Türk mutasavvıfı, Hakk ve halk aşığı, sevgi felsefesinin mimarı, Türk dilinin usta yorumcusu, Yunus Emre Türkçeyi yüzyıllar öncesinden bugün bile anlayabileceğimiz şekilde kullanması, onun kendi döneminde sevilmesinin ve eserlerinin günümüze kadar gelmesinin en büyük nedenidir. Sevgi, hoşgörü ve alçakgönüllülük üzerine yazdığı şiirleri bu nedenle anlaşılabilirliğini kaybetmemiş ve çok geniş halk kesimlerine ulaşmıştır. Çünkü Yunus Emrede Hakkı bilmek için önce halkı bilmek gerekir, yani insanın kendisini bilmesini gerekir. Çünkü bütün kâinatın sırrı insan denen eşref-ü mahlûkatta gizlenmiştir ve bu düşünceyi bir dörtlüğünde şöyle dile getirmiştir:

"İlim ilim ilmektir ilim kendin bilmektir Sen kendini bilmezsin Ya nice okumaktır" Bizler kendimizi ne kadar bilmesek de belki Yunusu tanımak insanın kendini tanımasıdır.

Yunus Emre, dünyaya dava için değil, mana için, kavga için değil, sevgi için geldiğini, dostun evinin gönüller olduğunu ve gönül yapmak gerektiğini söylediğinden, gönül gözüyle görür, sevgi diliyle söyler, sevgi kulağıyla işitirdi. Yunus bu güzellikleri kazanabilmek için kırk yılını vermiştir. Yunus'u Yunus'un diliyle anlamak gerekirse bir dörtlüğünde şöyle sesleniyor:

Ben gelmedim kavga için

Benim işim sevi için
Gönüller dost evi için
Gönüller yapmağa geldim

Yunus Emre, sadece bunalım ve kargaşalarla dolu 13. yüzyıldaki insanlığı etkilememiş, yüzyıllardır süregelen çağrısıyla insanlığı etkilemiş. Aradan 8 asır geçmesine rağmen 1991 yılında T.C. Kültür Bakanlığı ve Unesco işbirliği bütün dünyada "Yunus Emre Sevgi Yılı" ilan ediliyor, adına altın para ve resimleri en büyük kağıt paramız olan 200 Türk lirasına basılıyor, Liselerde ders kitaplarında okutuluyor, adına eserler yazılıyor, köylere kasabalara isimleri veriliyor, ismi Türk toplumunda en çok konulan isimler arasına giriyor, ama o büyük mutasavvıf bir şiirinde ne kadar alçak gönüllü olduğunu gönüllerimize adeta nakşediyor. Acep řu yerde var m'ola?

şöyle garip bencileyin.

Bağrı başlı, gözü yaşlı,

şöyle garip bencileyin.Gezdim Rum ile şam'ı,

Yukarı illeri kamu.

Çok istedim bulamadım,

şöyle garip bencileyin.Kimseler garip olmasın,

Hasret oduna yanmasın.

Hocam kimseler duymasın,

şöyle garip bencileyin. Söyler dilim, ağlar gözüm,

Gariplere göynür özüm.

Meğer ki gökte yıldızım, şöyle garip bencileyin.Nice bu dert ile yanam,

Ecel ere bir gün ölem.

Meğer ki sinimde bulam,

şöyle garip bencileyin.Bir garip ölmüş diyeler,

Üç günden sonra duyalar,

Soğuk su ile yuyalar,

şöyle garip bencileyin.

Hey Emre'm, Yunus biçare,

Bulunmaz derdine are.

Var imdi gez şardan şara,

şöyle garip bencileyin.

Yunus Emre'nin tasavvuf anlayışında dervişlik olgunluktur, aşktır; Allah katında kabul görmektir; nefsinin yenmek, iradeyi eritmektir; kavgaya, nifaka, gösterişe, hamlığa, riyaya, düşmanlığa, şekilciliğe karşı çıkmaktır. Yunus Emre aynı zamanda bütün insanlığa hitap eden büyük şairlerdendir. Bu anlamda Mevlana'nın bir benzeridir. O'nun Mevlana kadar çok tanınmayışı ise, bir yandan kullandığı dil olan Türkçe'nin Batı'da Farsça kadar bilinmemesi, öte yandan da Türk aydınlarının O'nu ihmal etmesindedir.

Yunus'taki insanlık sevgisi, neredeyse kendisiyle özdeşleşmiş "sevgi felsefesinin bir parçası ve hatta sonucudur. Nitekim Yunus'un insan sevgisini ilahi sevgi ile nasıl bağdaştırdığını gösteren en çarpıcı mısralarından birisi "Yaradılanı hoş gör / Yaradan'dan ötürü"dür. Yunus Emre'ye göre insanlar, din,

mezhep, ırk, millet, renk, mevki, sınıf farkı gözetilmeksizin sevlmeyi hak etmektedirler. Madem ki insanoğlu ruh yönüyle Allah'tan gelmektedir; öyleyse insanlar hiçbir şekilde birbirlerinden bu anlamda ayrılamazlar. Yaşadığı çağın gerçekleri göz önünde bulundurulduğunda Yunus'un bir başka önemli tarafı ortaya çıkar: Yunus Emre, hükümeteşizlik içinde çalkalanan ve Moğol istilaları ile mahvolan Anadolu topraklarında ortaya çıkan sapık batınî cereyanların hiçbirine kapılmadığı gibi, bu akımların Türklerin bütünlüğüne zarar vermesi tehlikesi karşısında da engelleyici bir rol üstlenmiştir. Bu bakımdan bakıldığında Yunus Emre, hem Türk şiirinin kurucusu, hem de milli birliğin önemli tutkallarından biridir. Yunus Emre, kelimenin tam anlamıyla "milli bir sanatçıdır. Tıpkı, Nasrettin Hoca, Köroğlu, Dadaloğlu veya Karacaoğlan gibi... Yunus Emre'nin şiirlerinde en fazla işlenmiş temalar;İlahi aşk, Din, Ahlak, Gurbet, Tabiat, Ölüm ve faniliktir. Hepimiz bu dünyaya belli rolleri oynamak için geldik. Bu rolleri oynayınca da dünya sahnesinden çıkıp gideceğiz. Bilindiğı gibi tiyatro bittikten, perde kapandıktan sonra selamlama faslı vardır. Her şey orada daha net ortaya çıkar. Kim rolünü güzel yaptı, kim kendisine verilen görevi başarıyla tamamladı belli olur. İşte burada, en çok alkışı almaktır marifet. Başka bir deyişle seyircinin gözünde, gönlünde "hoş bir seda" bırakmaktır. İşte Yunus Emre dünya sahnesini terk ederken vasiyeti niteliğindeki şiirinde şöyle sesleniyordu: Biz dünyadan gider olduk, kalanlara selam olsun Bizim için hayır dua, kılanlara selam olsunEcel büke belimizi, söyletmeye dilimizi Hasta iken halımızı, soranlara selam olsunTenim ortaya açıla, yakasız gömlek biçile Bizi bir asan veçhile, yuyanlara selam olsunAzrail alır canımız, kurur damarda kanımız Yayacağız kefenimiz, saranlara selam olsunÂşık oldur Hakk'ı seve, Hakk derdine kıla deva Bizim için hayır dua, kılanlara selam olsunMiskin Yunus söyler sözü, yaş dolmuştur iki gözü Bilmeyen ne bilsin bizi, bilenlere selam olsunHoşça kalın, Yunusça kalın, SEVGİLİ DOSTLAR...Mustafa İsmet KESKİN